

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z GEOGRAFII

Podstawa prawna do opracowania Przedmiotowego Systemu Oceniania:

- 1. Statut Szkoły*
- 2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 843)*

Opracowała: mgr Joanna Landowska

**W TOKU NAUCZANIA GEOGRAFII
OCENIE PODLEGAJĄ KLUCZOWE KOMPETENCJE W EDUKACJI
GEOGRAFICZNEJ ZA, KTÓRE UZNAJE SIĘ:**

- Czytanie map różnej treści,
  - Wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych, geograficznych, społecznych i gospodarczych,
  - Umiejętność posługiwania się przyrządami oraz modelami geograficznymi,
  - Umiejętność dokonywania planowych oraz systematycznych obserwacji,
  - Umiejętność odczytywania i wykorzystywania oraz sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny),
  - Umiejętność dokonywania obliczeń (odległości, różnica wysokości, średnie temperatur, amplitudy, spadek temperatury z wysokością, wysokość słońca w różnych szerokościach geograficznych, różnice czasowe),
  - Umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologią i symboliką geograficzną w mowie żywej i pisanej,
  - Wartościowanie działalności człowieka w środowisku przyrodniczym.
1. Wykaz umiejętności i wiadomości dla danego poziomu przedstawiony jest uczniom na początku roku szkolnego poprzez omówienie programu nauczania w danej klasie z jednoczesnym wskazaniem na kierunek pracy, częstotliwość i sposób uzyskania oceny.
  2. OCENIE PODLEGAJĄ WYMIENIONE FORMY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ:
    - **Wypowiedzi ustne** (co najmniej jedna ocena w ciągu roku szkolnego) **waga oceny x 2**
    - **Znajomość mapy świata i Polski** (co najmniej jedna ocena w ciągu roku szkolnego) **waga oceny 3.**
    - **Wypowiedzi pisemne** (kartkówki z trzech ostatnich lekcji, inne - np. sprawdzające wybrane umiejętności; interpretacja treści mapy, graficznych sposobów przedstawiania zjawisk) **waga oceny 2.**
    - **Aktywność i praca na lekcji** (indywidualna i w zespołach grupowych – tu: zaangażowanie, umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystanie z różnych źródeł informacji, efektywność pracy) **waga oceny 2 lub 1.**
    - **Podstawowe umiejętności praktyczne – testy** (czytanie mapy, wykonywanie i interpretacja rysunku poziomicowego, odwzorowywanie jej wybranych treści; orientacja w terenie – położenie, kierunki; dokonywanie podstawowych obliczeń stosowanych w geografii; czytanie i graficzna interpretacja danych liczbowych) **waga oceny 4 lub 6.**
    - **Praca domowa** (krótkoterminowe – zadania w zeszycie ćwiczeń, inne: polecenia z lekcji na lekcję; długoterminowe – referaty, plakaty, makiety i inne opracowania tematyczne do lekcji) **waga oceny 1 lub 2.**
    - **Aktywność obejmująca prezentowanie wyników swojej pracy w różnej formie** (konkursy przedmiotowe, udział w projektach oraz innych przedsięwzięciach środowiskowych) **waga oceny 2.**
  3. Odpowiedź ustna, zadanie domowe i praca na lekcji podlegają ocenie na bieżąco, bez zapowiedzi. Ocenianie wszystkich innych form poza wymienionymi – jest wcześniej zapowiadane. Dłuższe sprawdziany, z większej partii materiału – z co najmniej tygodniowym.
  4. Oceny są jawne, uzasadnione i zgodne z wymogami na daną notę. Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6, nieobecność podczas oceniania odnotowywana jest symbolem „0” . W razie nieobecności ucznia na sprawdzianie zobowiązany on jest daną partię materiału zaliczyć w terminie ustalonym z nauczycielem.

5. Podczas oceniania w zależności od formy brane są pod uwagę: jakość, poprawność, terminowość, częstotliwość i systematyczność.
6. W przypadku sprawdzianów pisemnych stosowane są konkretne kryteria punktowe, tu: - uzyskanie, co najmniej:
  - a) 40% - 49% - ocena dopuszczająca
  - b) 50% - 54% - ocena dopuszczająca +
  - c) 55% - 64% - ocena dostateczna
  - d) 65% - 69% - ocena dostateczna +
  - e) 70% - 79% - ocena dobra
  - f) 80% - 85% - ocena dobra +
  - g) 86% - 89% - ocena bardzo dobra
  - h) 90% - 95% - ocena bardzo dobra +
  - i) 96% - 100% - ocena celująca
7. W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki – nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak są one nie mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.
8. Jeżeli uzyskana przez ucznia ocena nie satysfakcjonuje go, uczeń ma prawo poprawić oceny wagi najwyższej (4 i 6) w terminie i na warunkach wcześniej uzgodnionych z nauczycielem, ocena poprawiana jest zastępowana oceną poprawioną o ile jest wyższa od uzyskanej poprzednio. Istnieje możliwość poprawy oceny semestralnej i rocznej w ramach trybu zwykłego, w terminie ustalonym przez nauczyciela.
9. Uczeń ma prawo zgłosić bez konsekwencji 1 nieprzygotowanie w półroczu, w przypadku realizowanej 1 godziny tygodniowo lub 2 nieprzygotowania w przypadku 2 i więcej godzin tygodniowo.
  - „nieprzygotowanie” zgłasza się na początku lekcji i przez nie rozumie się: niegotowość do odpowiedzi ustnej, brak zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń tylko w przypadku gdyby musiało się w nich znajdować bieżące zadanie domowe. Przy zgłaszaniu nie trzeba podawać przyczyny.
  - uwaga: Nie można zgłaszać nieprzygotowań w przypadku zapowiedzianego wcześniej na dany dzień sprawdzania i oceniania określonej formy – tu: sprawdzianu, kartkówki, innych zleconych zadań.
10. Po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole (powyżej 1 tygodnia) uczeń będzie oceniany po nadrobieniu braków w wiadomościach, zapisach lekcyjnych, ćwiczeniach wykonywanych na lekcjach, pracach domowych - co należy do jego obowiązku. Nastąpi to nie później niż po 2 tygodniach od czasu powrotu na zajęcia. Dokładny termin i formę ustala nauczyciel uwzględniając przyczynę absencji i możliwości ucznia.
11. Wszystkie prace uczniów są im oddawane, a wyniki ich pracy opisywane w dzienniku elektronicznym informując o punktowym lub procentowym wyniku (przy pracach wagi najwyższej informuje się o brakach w wiedzy, które należy uzupełnić).
12. Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się pracę i wyniki z całego roku szkolnego.

13. Uczeń na prawo poprawić proponowana ocenę roczną i przystąpić do egzaminu przedklasyfikacyjnego, który ma formę pisemną i ustną. Uczeń losuje jeden z zestawów pytań uwzględniających poziom wymagań edukacyjnych na ocenę, na którą uczeń egzamin zdaje. Część pisemna egzaminu trwa jedną godzinę lekcyjną; po części pisemnej uczeń przystępuje do części ustnej egzaminu. Ostateczna ocena egzaminu przedklasyfikacyjnego uwzględnia wyniki obu jego części, podwyższenie wyniku o jeden stopień jest możliwe po uzyskaniu wyniku 70% łącznie z obu części.

OGÓLNE KRYTERIA I WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

- **ocena - niedostateczny**

Uczeń nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej – potrzebnych do kontynuowania nauki. W szczególności: wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie posiada podstawowej orientacji na mapie, nie wykonuje zadań domowych, nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika, nie pracuje na lekcji, nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań.

- **ocena - dopuszczający (wymagania konieczne)**

Uczeń ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności. Tu: opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada elementarną orientację na mapie świata, Europy i Polski, posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, umie wykorzystać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania.

UWAGA: uczeń powinien uzyskać nie mniej niż po 2 oceny pozytywne w jednym półroczu. Podczas wypowiedzi pisemnej uzyskuje min. 40% poprawnych odpowiedzi.

- **ocena - dostateczny (wymagania podstawowe)**

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności: posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustana odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, **potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach,** wartościuje elementy działalności człowieka środowisku, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii, z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.

UWAGA: uczeń uzyskuje głównie pozytywne noty podczas oceniania poszczególnych obszarów (pkt.2). Podczas wypowiedzi pisemnych uzyskuje min. 55% poprawnych odpowiedzi.

- **ocena - dobry (wymagania rozszerzające)**

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, uwzględniającym wymagania rozszerzające. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różne jakościowo, posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności tu: treści przystępne, średnio trudne, wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.

UWAGA: uczeń uzyskuje głównie dobre, rzadko dostateczne noty podczas oceniania wymaganych obszarów (pkt.2). Podczas wypowiedzi pisemnych uzyskuje min.70% poprawnych odpowiedzi.

- **ocena - bardzo dobry (wymagania dopełniające)**

Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej. W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedź jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy, bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych.

UWAGA: uczeń uzyskuje dobre i bardzo dobre wyniki podczas oceniania poszczególnych obszarów (pkt.2). Podczas wypowiedzi pisemnych uzyskuje nie mniej niż 85% poprawnych odpowiedzi.

- **ocena - celujący (wymagania wykraczające)**

Uczeń spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, a ponadto w zakresie posiadanej wiedzy wykracza poza podstawę programową, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie. Ponadto uczeń powinien wykazać się znaczącymi osiągnięciami w konkursach na poziomie ponadszkolnym.

UWAGA: uczeń uzyskuje bardzo dobre i celujące wyniki podczas oceniania poszczególnych obszarów (pkt.2). Podczas wypowiedzi pisemnych uzyskuje nie mniej niż 95% poprawnych odpowiedzi.